

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **Ing. D. L.,** zast. Mgr. Danielem Grimmem, advokátem sídlem Janáčkova 1089/20, Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje,** se sídlem 28. října 117, Ostrava, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 9. 2018 č. j. MSK 125536/2018, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 10. 2019, č. j. 19 A 47/2018 - 22,

takto:

I. Kasační stížnost žalobkyně **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně byla rozhodnutím Městského úřadu Kopřivnice (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 30. 7. 2018, č. j. 38239/2018/ČEBO, uznána vinnou, že dne 29. 7. 2017 v blíže nezjištěné době od 10.00 hodin do 12.00 hodin v obci P., část H., na pozemku rodinného domu č. p. X přes oplocení úmyslně několikrát po sobě urazila Z. L. (dále jen „osoba přímo poškozená spácháním přestupku“) vulgárními výrazy, tedy jinému ublížila tím, že ho hrubě urazila, čímž spáchala přestupek proti občanskému soužití dle § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích (dále jen „zákon o některých přestupcích“). Za spáchání uvedeného přestupku byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 1000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1000 Kč.

Proti rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, o němž žalovaný rozhodl rozhodnutím ze dne 27. 9. 2018, č. j. MSK 125536/2018, tak, že odvolání žalobkyně zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

[2] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) výše uvedeným rozsudkem zamítl. Dospěl k závěru, že správní orgány zjistily správně skutkový stav věci v souladu s § 3 správního řádu, především nepochybily při hodnocení věrohodnosti svědků, na základě jejichž výpovědí uznaly žalobkyni vinnou ze spáchání projednávaného přestupku. S námitkami i předloženými důkazy žalobkyně se správní orgány dle krajského soudu dostatečně vypořádaly ve svých rozhodnutích. Nebylo třeba objasňovat okolnosti tvrzeného fyzického a slovního napadení ze strany osoby přímo poškozené spácháním přestupku, neboť uvedené nebylo pro předmětný přestupek podstatné.

II. Kasační stížnost žalobkyně a vyjádření žalovaného

[3] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[4] Namítla, že krajský soud se vypořádal nedostatečně, resp. nesprávně s námitkou nedostatečného zjištění skutkového stavu. Konkrétně se dle názoru stěžovatelky jednalo o její námitky stran věrohodnosti svědků. Oba svědci, na základě jejichž výpovědích byla stěžovatelka uznána vinnou, totiž byli příbuzní osoby přímo poškozené spácháním přestupku, s nimiž má konfliktní vztahy. Nelze tak ani přisvědčit závěru správních orgánů (aprobovanému krajským soudem), že nebyly zjištěny žádné okolnosti, které by mohly vést k domněnce o připravenosti zdiskreditovat stěžovatelku. S ohledem na uvedené měla být presumována zaujatost svědků, neboť mají zájem na výsledku sporu a v případě prokázání opaku toto náležitě odůvodnit, což správní orgány neučinily. K tomu odkázala na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 6. 2010, sp. zn. 22 Cdo 2516/2008, a nález Ústavního soudu ze dne 22. 6. 2016, sp. zn. I. ÚS 520/16. Dále stěžovatelka upozornila, že svědecké výpovědi se shodují pouze v tom, že zazněly určité nadávky. Rozcházejí se však v tom, o jaké nadávky se mělo jednat, stejně jako v popisu průběhu samotného incidentu.

[5] Správní orgány ani krajský soud přitom nezjišťovaly další důkazy, aby zjistily dostatečně skutkový stav věci, a zaměřily se pouze na jednání stěžovatelky, ne na napadení ze strany osoby přímo poškozené spácháním přestupku. Uvedené však bylo podstatné z hlediska posouzení věrohodnosti svědků, kteří tvrdili, že k napadení nedošlo. Stěžovatelka předložila i důkazy o napadení (fotografie, lékařskou zprávu a navrhovala výpovědi svědků), správní orgány i krajský soud je ale odmítly s tím, že nejsou ke zjištění skutkového stavu relevantní. Protože se správní orgány, potažmo krajský soud, dostatečně nezabývaly věrohodností svědků, stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení, případně zrušil i rozhodnutí žalovaného.

[6] Žalovaný vyjádřil souhlas s rozhodnutím krajského soudu a zdůraznil, že nevěrohodnost svědků nelze dovozovat pouze na základě příbuzenského vztahu. Protože v případě stěžovatelky nevyvstala žádná pochybnost o věrohodnosti svědků, má za to, že skutkový stav byl zjištěn v souladu se zásadou materiální pravdy. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[8] Stěžejní námitkou stěžovatelky je, že správní orgány nezjistily skutečný stav věci, neboť svá zjištění založily na výpovědích nevěrohodných svědků a krajský soud tento postup nepřezkoumatelně a nesprávně posoudil jako správný.

[9] Předně se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, neboť pouze u přezkoumatelného rozhodnutí lze zpravidla vážit důvodnost konkrétních kasačních námitek. Nejvyšší správní soud však takovou vadu neshledal. Krajský soud se vypořádal s otázkou zjištěného skutečného stavu věci i konkrétně věrohodností svědků a tvrzeného verbálního a fyzického napadení osobou přímo poškozenou spácháním přestupku v bodech 6 a 7 napadeného rozsudku. Krajský soud konstatoval, že svědci jsou osoby příbuzné a vztahy mezi stěžovatelkou a ostatními sousedy jsou narušeny. Podstatné však dle jeho názoru bylo, že stěžovatelka první oslovila jednoho ze svědků a sdělila mu, že si nepřeje, aby prováděl opravu vozidla, a druhého upozornila, aby si udělal test DNA u svého nejstaršího syna, čímž iniciovala eskalaci jejich sporů, a nelze ji proto v žádném případě považovat za pouhou oběť spiknutí uvedených osob a tím zpochybnit jejich věrohodnost. Tvrzené napadení osobou přímo poškozenou spácháním přestupku pak v dané situaci mohlo být dle krajského soudu hodnoceno jako další přestupek, nikoli argument pro akceptaci protiprávního jednání stěžovatelky.

[10] Obdobně hodnotily věrohodnost svědků ve svých rozhodnutích i správní orgány, konkrétně na stranách 7 a 8 rozhodnutí správního orgánu I. stupně (č. l. 53 správního spisu správního orgánu I. stupně) a stranách 2 a 3 rozhodnutí žalovaného (č. l. 78 spisu správního orgánu I. stupně). Z kasační stížnosti je patrné, že stěžovatelka nesouhlasí s posouzením uvedených otázek a se závěry vyslovenými krajským soudem a správními orgány.

[11] Podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích *fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že jinému ublíží na cti tím, že ho zesměšní nebo ho jiným způsobem hrubě urazí.*

[12] V důvodové zprávě k citovanému ustanovení [které nahradilo původní § 49 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, účinný do 30. 6. 2017] je uvedeno: „*V souvislosti s požadavky praxe dochází k úpravě formulace skutkové podstaty ublížení na cti způsobeného zesměšněním nebo jinou hrubou urážkou. Za nactiutrhání totiž i dle současné úpravy nelze považovat zcela bagatelní jednání, která nedosahují potřebné intenzity (například výrok pronesený na veřejnosti typu „hošánku“). Avšak v současné době dochází v praxi k projednávání i takových jednání, která z objektivního hlediska nedosahují ani minimální*

míry společenské škodlivosti a nemají zásadní dopad do osobní sféry osoby, vůči níž určitý výrok směřuje. Projednávání takovýchto zjevně bagatelních jednání přispívá ke zvyšování administrativní zátěže správních orgánů. Dle ustálené judikatury je pojmovým znakem přestupku nactiutrhání skutečnost, že se jedná o výrok urážlivý nebo zesměšňující a dále povědomost pachatele o tom, že se v dané situaci a v dané skupině obyvatel jedná o výrok hanlivý. Musí však jít o výrok, který překračuje svou intenzitou pouhou nevhodnost, výrok dehonestující a hrubě urážlivý z objektivního hlediska (dle obecného názoru a přesvědčení jej lze označit za intenzivnější než výrok nevhodný)."

[13] V řízení o přestupku musí správní orgán obecně postupovat tak, aby zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu potřebném pro rozhodnutí o přestupku (§ 3 správního řádu). Povinnost zjišťovat skutkový stav ohledně skutečností odpovídajících skutkové podstatě přestupku tak leží vždy na správním orgánu, bez zřetele na to, zda jde o objasňování skutkových okolností svědčících ve prospěch, či v neprospěch obviněného. Pokud existuje rozumná pochybnost, tzn. ne zcela nepravděpodobná možnost, že deliktního jednání se dopustil někdo jiný než obviněný z přestupku, resp. že se skutek vůbec nestal, nelze obviněného za přestupek postihnout (*in dubio pro reo*; srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. 2 As 46/2005 - 55, či usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011 - 68, č. 3014/2014 Sb. NSS).

[14] Pokud uvede obviněný v řízení tvrzení ke skutkovým okolnostem případu a navrhne k jejich prokázání důkazy, je správní orgán povinen se řádně vypořádat jak s těmito tvrzeními, tak i s nabízenými důkazy. To samozřejmě neznamená, že musí všechna tvrzení prověřit a nabízené důkazy provést. Pokud to však neučiní, musí svůj závěr přezkoumatelným způsobem vysvětlit.

[15] V tomto případě založily správní orgány zjišťování skutkového stavu pouze na svědeckých výpovědích, a to především osoby přímo poškozené spácháním přestupku, jejího manžela a bratra jejího manžela. Tyto výpovědi stály proti výpovědi stěžovatelky (obviněné). V situaci „tvrzení proti tvrzení" je potřebné, aby správní orgány obzvlášť důkladně posuzovaly věrohodnost výpovědí, resp. svědků, stojících proti sobě, neboť zainteresované osoby se mohou na svých výpovědích „domluvit". Ve svých rozhodnutích pak musí správní orgány přesvědčivě osvětlit, jak tyto výpovědi hodnotily a jaké závěry z nich vyvodily (srov. nález Ústavního soudu ze dne 22. 6. 2016, sp. zn. I. ÚS 520/16).

[16] Výše uvedeným požadavkům dle Nejvyššího správního soudu rozhodnutí správních orgánů a krajského soudu vyhovují. Stěžovatelka namítá, že správní orgány a krajský soud nevyvozovaly věrohodnost, resp. nevěrohodnost svědků i z tvrzení týkajícího se údajného napadení stěžovatelky osobou přímo poškozenou spácháním přestupku a z navrhovaných důkazů – výpověďmi svědků, fotografiemi a lékařskou zprávou.

[17] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem správních orgánů a krajského soudu, že tvrzené jednání osoby přímo poškozené spácháním přestupku není v daném případě relevantní. Sama stěžovatelka jej totiž nedává do souvislosti s výrazy, za které je postihována; pronesení uvedených výrazů výslovně popírá. Není tedy žádný důvod vést dokazování ohledně skutečnosti, která nemá spojitost s projednávaným přestupkem „*ublížení na cti*". Správní orgány proto neměly povinnost provádět dokazování ohledně

tvrzeného napadení stěžovatelky osobou přímo poškozenou spácháním přestupku za účelem posouzení věrohodnosti svědků.

[18] Další námitkou stěžovatelky je, že svědci měli být považováni za nevěrohodné, protože jsou příbuznými osoby přímo poškozené spácháním přestupku a mají s ohledem na dlouhodobě konfliktní vztahy se stěžovatelkou důvod ji zdiskreditovat.

[19] Nejvyšší správní soud neshledal ani v tomto bodě jakékoliv pochybení správních orgánů či krajského soudu. Okolnosti jako příbuzenský vztah k účastníkům řízení mohou ovlivnit věrohodnost svědků. To však neznamená, že by takoví svědci nemohli svědčit nebo by měli být *a priori* bráni jako nevěrohodní; tyto okolnosti mají správní orgány vzít v úvahu při hodnocení samotné výpovědi daného svědka (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 6. 2010, sp. zn. 22 Cdo 2516/2008). Z dokazování (ze shodných výpovědí svědků i stěžovatelky) vyplynulo, že to byla právě stěžovatelka, která oslovila bratra manžela osoby přímo poškozené spácháním přestupku s tím, že si nepřeje, aby v její blízkosti byly prováděny opravy auta a následně (bezdůvodně) upozornila manžela osoby přímo poškozené spácháním přestupku, aby si nechal udělat test DNA kvůli otcovství k jednomu z jeho synů. Svědci vypovídali konzistentně, svá vyjádření neměnili. Z okolností případu tedy nevyplynulo, že by se jednalo o stěžovatelkou tvrzené spiknutí příbuzných, které ji mělo zdiskreditovat, a že by svědci podali nevěrohodné výpovědi. Naopak z prokázaných skutečností případu vyplynulo, že to byla stěžovatelka, která konflikt iniciovala a eskalovala a bez rozumných pochybností bylo prokázáno, že v této napjaté atmosféře použila vůči osobě přímo poškozené spácháním přestupku hrubě urážlivé výrazy, což bezpochyby naplňuje znaky skutkové podstaty přestupku dle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené neshledal napadený rozsudek krajského soudu nezákonným, a kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[21] O nákladech řízení o kasační stížnosti soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla ve věci úspěšná, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. ledna 2022

JUDr. Karel Šimka

předseda senátu